

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DEPARTAMENT POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 661 12 77, fax +48 22 661 12 76

www.gov.pl/rodzina, e-mail: sekretariat.dps@mriips.gov.pl

DPS.V.055.3.2021.ZP

Warszawa, zgodnie ze znacznikiem czasu

Petycja

, reprezentowanego przez
, wpłynęła do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w dniu 30 lipca 2021 r. jako przesyłka pocztowa. Autorzy petycji zwrócili się o wprowadzenie rozwiązań, które ich zdaniem wpłyną na poprawę sytuacji domów pomocy społecznej, a mianowicie :

1. Wprowadzenie zmian w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734) poprzez dodanie ust. 1 w §9, który dawałby dyrektorowi domu pomocy społecznej uprawnienia do przyjmowania do dps osób w ramach opieki wychnieniowej, na okres do 3 miesięcy wymagających natychmiastowej pomocy, poza kolejnością, które opłacałyby pobyt w pełnej wysokości.

2. Uruchomienie przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej dodatkowych środków dotacji z rezerwy celowej dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności dps.

3. Rozwiązanie problemu podwójnego finansowania świadczeń zdrowotnych w domach pomocy społecznej poprzez wprowadzenie nowego produktu – koszyka usług kontraktowanych ze środków NFZ i podpisywanych z dyrektorem domu pomocy społecznej, który byłby adresowany do mieszkańców domów pomocy społecznej i zakładałby

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

całodobowe świadczenie usług pielęgniarskich w dps, w wymiarze adekwatnym do potrzeb, łączący w sobie usługi POZ i opieki długoterminowej.

W odpowiedzi na petycję uprzejmie wyjaśniam:

Ad 1.

Należy zauważyć, że obowiązujący przepis §9 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej zezwala na skierowanie i umieszczenie osoby poza kolejnością i bez przedłożenia dokumentów, w nagłych wypadkach wynikających ze zdarzeń losowych. Dokumenty powinny zostać skompletowane przez ośrodek pomocy społecznej w terminie 3 miesięcy od dnia przyjęcia do dps. Na tej podstawie istnieje możliwość skierowania osoby do domu pomocy społecznej na czas określony, ze względu na niemożność sprawowania opieki przez jej opiekuna (tzw. opieka wytchnieniowa). O tym, czy dany przypadek uznaje się za nagłe zdarzenie losowe, wymagające skierowania poza kolejnością, rozstrzyga ops na podstawie okoliczności sprawy.

Należy dodać, że dom pomocy społecznej może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, które mogą być świadczone przez dom pomocy społecznej dla osób w nim niezamieszkujących, nie mogą być usługami komercyjnymi, ale usługami przyznawanymi decyzją administracyjną przez gminę. Środki przeznaczone w budżecie domu pomocy społecznej na taką działalność (środki własne gmin) nie mogą być uwzględniane w koszcie utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej.

W aktualnym stanie prawnym, dyrektor domu pomocy społecznej prowadzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego lub na zlecenie tej jednostki nie posiada uprawnień do przyjmowania do domu pomocy społecznej osób za tzw. pełną odpłatnością bez decyzji o skierowaniu wydanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej. W przypadku stworzenia dodatkowych, odrębnych zasad uzyskiwania miejsc w domach pomocy społecznej na tzw. zasadach komercyjnych, godziłoby to w zasadę równości i tworzyło niebezpieczny precedens w pomocy społecznej możliwości pomijania kolejek do domów pomocy społecznej przez osoby zamożne. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 2 ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać,

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Osoby zamożne mogą korzystać z usług oferowanych na zadach komercyjnych przez prywatne domy pomocy społecznej lub tak jak każdy obywatel ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej wydawane przez gminy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Gwarancję uzyskania miejsca dla osób potrzebujących umieszczenia w domu pomocy społecznej zapewniają jednakowe dla wszystkich zasady kierowania, określone w ustawie o pomocy społecznej. Dlatego nie planuje się zmiany przepisów w kierunku zezwalającym na tworzenie miejsc komercyjnych w domach pomocy społecznej prowadzonych przez samorządy lub na ich zlecenie.

Jednocześnie informuję, że w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej toczą się prace związane z opracowaniem projektu Strategii Rozwoju Usług Społecznych, który jest po etapie prekonsultacji. W ramach prac koncepcyjnych nad strategią rozważane są propozycje rozwiązań mających na celu m.in. rozwój świadczenia przez domy pomocy społecznej usług środowiskowych, w tym usług opiekuńczych czy opieki wytchnieniowej.

Ad 2.

Minister Rodziny i Polityki Społecznej, jako dysponent środków rezerwy celowej na zadania z pomocy społecznej rokrocznie, w miarę możliwości, wspiera samorządy w realizacji ich zadania własnego, jakim jest prowadzenie domów pomocy społecznej, przekazując dodatkowe środki finansowe, które mogą zostać przeznaczone między innymi na wynagrodzenia pracowników tych jednostek. W roku 2015 budżety samorządów zwiększono ze środków rezerwy celowej o kwotę ogółem 12 mln 822 tys. zł, w 2016 r. - o kwotę ogółem 30 mln zł, w 2017 r. - o kwotę ogółem 50 mln 190 tys. zł, w 2018 r. - o kwotę 42 mln zł, w 2019 r.-o kwotę 83 mln 340 tys. zł. W 2020 roku, w związku z sytuacją epidemiczną w kraju wywołaną rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, rozdysponowano środki rezerw celowych budżetu państwa, na podstawie art. 115 ustawy o pomocy społecznej jako dofinansowanie zadania własnego jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości 115 237 675 zł. Środki te przeznaczone były zwłaszcza na zagwarantowanie właściwej opieki nad mieszkańcami, w szczególności na wynagrodzenia i gratyfikacje dla osób świadczących pracę oraz zapewniających ciągłość realizacji usług w tych placówkach.

Wsparcie domów pomocy społecznej na zadania związane z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się wirusa SARS-Cov-2 w roku bieżącym przewidziane jest w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na 2021 r., utworzonego na podstawie art. 65

niepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.).

W ramach ww. Funduszu na wsparcie domów pomocy społecznej uruchomiono kwotę 49 286 646 zł. Pomoc przeznaczona jest dla domów pomocy społecznej, prowadzonych przez jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego oraz na ich zlecenie. Środki mogą zostać wydatkowane na przygotowanie i zabezpieczenie domów pomocy społecznej przed wzrostem zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2, w tym na zakup środków ochrony osobistej, niezbędnego sprzętu i wyposażenia, a także na zapewnienie kadry niezbędnej do utrzymania ciągłości usług świadczonych przez te jednostki.

Jednocześnie na podstawie art. 115 ustawy o pomocy społecznej obecnie rozdysponowane zostały dodatkowe środki na bieżącą działalność dla domów pomocy społecznej w poszczególnych województwach (w kwocie ogółem ok. 30 mln zł) z przeznaczeniem na wzmocnienie zabezpieczenia domów pomocy społecznej przed skutkami występowania wirusa, w szczególności na zapewnienie kadry niezbędnej do zachowania ciągłości usług świadczonych przez te jednostki oraz zakup niezbędnych środków ochrony osobistej, sprzętu i wyposażenia.

Ad 3.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dom pomocy społecznej jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która zaspokaja podstawowe potrzeby bytowe oraz usługi wspomagające mieszkańców, nie sprawuje natomiast funkcji leczniczych i nie zapewnia świadczeń medycznych.

Dodatkowo, domy mogą pokrywać wydatki ponoszone na niezbędne usługi pielęgnacyjne w zakresie wykraczającym poza uprawnienia wynikające z przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych, co umożliwia także zatrudnienie pielęgniarek (art. 58. ust. 4 ustawy o pomocy społecznej). Jednocześnie, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 9 ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej, zatrudnienie w domach pomocy społecznej uważa się również za wykonywanie zawodu pielęgniarki, z uwzględnieniem uprawnień zawodowych pielęgniarki określonych w tej ustawie.

W przypadku usług świadczonych przez domy pomocy społecznej obecnie nie ma możliwości finansowania ich przez NFZ, ponieważ domy pomocy społecznej nie są

zakładami opieki zdrowotnej, lecz jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Pielęgniarki zatrudnione w domach pomocy społecznej w większości są pracownikami samorządowymi, wynagradzanymi ze środków pochodzących z budżetów tych jednostek.

Jednocześnie informuję, że zagadnienia związane ze świadczeniem usług pielęgniarskich w domach pomocy społecznej, różnym statusem pracowników medycznych zatrudnionych w tych placówkach oraz w podmiotach ochrony zdrowia są od dłuższego czasu przedmiotem stosownych analiz, jednakże z uwagi na swój systemowy charakter, wymagają uzgodnień z Ministerstwem Zdrowia. Kwestia usług pielęgniarskich w domach pomocy społecznej zauważona została także przez Radę Pomocy Społecznej, co zaowocowało powołaniem w jej ramach Zespołu ds. Rekomendacji w zakresie usług medycznych, pielęgniarskich i opiekuńczych w domach pomocy społecznej. Po spotkaniu przedstawicieli tut. Resortu z przedstawicielami Ministerstwa Zdrowia oraz członków przedmiotowego Zespołu, Ministerstwo Zdrowia prowadzi analizy dotyczące możliwości finansowania wynagrodzeń pielęgniarek zatrudnionych w domach pomocy społecznej przez NFZ.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z poważaniem

Justyna Pawlak

Dyrektor Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej

/- podpisano elektronicznie/

W załączeniu:
Klauzula informacyjna
w sprawie RODO

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI